

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ—JURISPRUDENȚĂ—LEGISLAȚIUNE—ECONOMIE POLITICĂ—FINANȚE

PRIM-REDACTOR : I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

Pe an . . . . . 30 Lei
Pe 6 luni . . . . . 16 „
Pe 3 luni . . . . . 8 „

Studentii plătesc pe jumătate

Străinătatea: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

Apare o dată pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCUREȘCI

6, Splaiul Brancoveanu Voievod, 6
Vis-à-vis de Palatul Justiției

Un număr vechi 2 Lei

 Cine primește trei numere consecutive din acest ziar se consideră ca abonat

S U M A R

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ :

Înalta Curte de Casație, s. II: I. Găvănescu cu Elena Găvănescu, cu o adnotație.

Idem: Hurley Matheus & Comp. din Cardiff cu Direcția Generală a Căilor Ferate Române.

Curtea de apel din București, s. III: Laios Albu cu Rosalia Kerestes.

Curtea de apel din Iași, s. II: N. Sadagurski cu Epitropia spi-
talului izraelit din Iași, cu o notă.

Informațiuni. — Bibliografie.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, SECȚIA II

Audiența de la 23 Noembrie 1899

Președinția D-lui C. E. SCHINA, Prim-Președinte

I. Găvănescu cu Elena Găvănescu

Divorț. — Insulte grave. — Constatarea și caracterizarea lor. — Apreciere suverană a instanțelor de fond.

Divorț. — Părăsirea domiciliului conjugal de către soție. — Dacă constituie în tot-d'auna o insultă gravă care să legitimeze desfacerea căsătoriei. — Apreciere suverană a instanței de fond. — (Art. 196 și 212 din cod. civil).

1) Constatarea și caracterizarea faptelor ce se invoacă, ca insulte grave, pentru a legitima o cerere de divorț, sunt lăsate la suverana apreciere a instanțelor de fond.

2) Părăsirea domiciliului conjugal de către soție nu constituie în tot-d'a-una și neapărat o insultă gravă, pentru a legitima desfacerea căsătoriei, și instanțele de fond sunt suverane să aprecieze dacă refuzul soției de a reveni în domiciliul conjugal este justificat sau dacă are un caracter injurios, cas în care poate legitima cererea de despărțenie a soțului.

Decisiunea 265/99. — Respins recursul făcut de I. Găvănescu contra decisiunii Curții de apel din Iași, s. II cu No. 87/99 în proces cu Elena Găvănescu ;

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut de d. consilier C. C. Ștefănescu ;

Pe d. avocat P. Missir în dezvoltarea motivului de casare, și

Pe d. avocat G. Panu în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

«Violarea art. 212 cod. civ. Am dovedit insulta gravă ce am suferit prin faptul că soția mea refuză să revină la domiciliul conjugal. De și faptul este constant, Curtea respinge totuși acțiunea sub cuvânt că refuzul soției era justificat».

Având în vedere decisiunea supusă recursului a Curții de apel din Iași, secția II cu No. 87 din 1899, decisiune prin care se respinge cererea de divorț a D-lui I. Găvănescu, bazată pe refuzul soției sale de a reveni la domiciliul conjugal, în urma somațiunii ce i se făcuse ;

Având în vedere că decisiunea Curții, pentru a respinge cererea de divorț, se întemeiază pe considerațiunea, că refuzul D-nei Elena Găvănescu de a reveni la domiciliul conjugal nu avea în specie un caracter injurios, ci, în fața împrejurărilor dovedite în instanță, se justifică prin purtarea necorectă ca soț a D-lui Găvănescu, purtare care atingea demnitatea soției sale și făcea nesuferit deocamdată, vremelnicește, traiul comun al vieții conjugale ;

Considerând că constatarea și caracterizarea faptelor ce se invoacă, ca insulte grave, pentru a legitima o cerere de divorț, sunt lăsate la suverana apreciere a instanțelor de fond ;

Considerând că părăsirea domiciliului conjugal de către soție nu constituie în tot-dea-una și neapărat o insultă gravă, pentru a legitima desfacerea căsătoriei ;

Că dacă, dupe art. 196 din cod. civ., femeia este datoră să locuiască cu bărbatul ei, și dacă abaterea de la această datorie constituie o insultă gravă pentru bărbat, când are de cauză din partea femeii porniri necinstite, ură sau dispreț, nu este tot ast-fel însă când părăsirea vieții comune este lipsită de un caracter injurios, fie că ea se impune din cauza unor împrejurări

legitime, fie că femeia justifică că singur bărbatul împiedică traiul comun prin purtarea lui necorectă, care o silește să aibă o locuință deosebită până la îndreptarea acelei purtări;

Că deosebirea în caracterizarea aceluiași fapt din cele două ipoteze de mai sus, se impune cu atât mai mult, cu cât același text de lege care pune femeii îndatorirea să locuiască cu bărbatul ei, același text de lege pune și bărbatului obligațiunea corelativă de a înlesni viețuirea femeii, și prin aceste din urmă cuvinte legiuitorul înțelege să îndatoreze pe bărbat, nu numai de a înlesni femeii trebuințele materiale ale vieții, dar încă de a-i asigura liniștea morală și demnitatea ei de soție;

Că deci obligațiunile soților fiind în această privință corelative, bărbatul nu este în drept de a pretinde că a primit o insultă din partea femeii care i-a părăsit domiciliul, când dânsul este în culpă că nu a avut un domiciliu în condițiunile legii;

Având în vedere obiecțiunea ce se aduce și care consistă a zice că, dacă s'ar permite femeii de a părăsi domiciliul conjugal pentru purtarea necorectă a bărbatului și traiul nesuferit ce i-ar face, apoi încetarea de conviețuire a soților ar înființa o stare de fapt ilicită, o separațiune de corp neprevăzută în legislațiunea noastră;

Considerând că această obiecțiune nu poate duce la o concluziune decisivă, căci, dacă s'ar admite ca întemeiată, ea ar avea de rezultat de a sili pe femeie, sau de a cere divorțul fără voia ei, sau a fi condamnată să ducă un trai de viață nesuferit și primejdios chiar pentru soți, pe când nici un text de lege nu obligă pe femeie să rămâie în strimtoarea acestei alternative, cu atât mai mult cu cât de și încetarea timpură a conviețuirii soților nu este prevăzută prin lege, dar nici nu este oprită de asemenea printr-o dispozițiune expresă;

Că dacă este adevărat că părăsirea domiciliului conjugal de către femeie pentru purtarea necorectă a bărbatului înființează o stare de fapt puțin compatibilă cu natura căsătoriei, tot atât de adevărat este de asemenea, că ea se datorește culpei bărbatului și dânsul nu este în drept nici a se plânge nici a se folosi de culpa lui, că această stare de fapt este vremelnică și bărbatul o poate înlătura ori când prin schimbarea purtării lui; că ea constituie sancțiunea naturală a observării obligațiunilor ce soții sunt datorii a păstra între dînșii, și, ca sancțiune a unor obligațiuni impuse de lege, nu poate fi considerate ca ilicită; că de altminterlea ea tinde la un scop moral, acela de a ține în ființă căsătoria și a ocroti interesele familiei;

Considerând că, odată această obiecțiune înlăturată, pe cât timp art. 212 din c. civ., nu acordă divorțul de cât pentru insulte grave, pe cât timp caracterizarea insultei aparține într'un mod suveran instanței de fond, pe cât timp instanța de fond constată în specie că refuzul D-nei Elena Găvănescu de a reveni la domiciliul conjugal este justificat și n'are un caracter injurios, apoi deciziunea Curții de apel atacată cu recurs este dată fără călcare de lege, iar mijlocul de casare urmează a se respinge ca fără temei.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

ADNOTAȚIE.— Deciziunea Inaltei Curți ne pare nu numai dreaptă dar și umană.

Fundamentul juridic al acestei deciziuni, residă în sancțiunea ce trebuie dată dispozițiunilor art. 196 c. civ.

În adevăr, art. 196 c. civ. român (214 fr.) conține două obligațiuni corelative, una privitoare la femeie, cea-altă privitoare la bărbat și anume:

a) Obligațiunea femeii de a locui la bărbatul său și

b) Obligațiunea bărbatului de a primi pe femeie la dânsul și de a o întreține dupe puterile lui.

Care este sancțiunea fie-căreia din aceste obligațiuni? Și mai ales, care este sancțiunea obligațiunii femeii de a locui cu bărbatul său?

Să presupunem că femeia părăsește domiciliul conjugal, abandonează pe soț. Cări ar fi drepturile soțului într'un atare caz? Cestiunea, nu pare a fi tocmai limpede. Multe și variî sunt soluțiunile atât în doctrină cât și în jurisprudență, pentru a forța pe femeie să reintegreze domiciliul conjugal.

Un punct însă asupra căruia nu este nici o discuție, este acela de a distinge între cazul în care femeia părăsește domiciliul conjugal fără motiv, sau pentru motive imorale, și cazul în care femeia e împinsă la acest act de însăși purtarea rea a bărbatului.

În primul caz s'a zis că bărbatul poate să urmărească veniturile femeii de ori-ce natură ar fi ele, să le incredințeze unui sequestru și chiar să-și apropie parte din ele pentru întreținerea sarcinilor căsătoriei.

Mai mult: bărbatul poate constrânge pe femeie *manu militari* ¹⁾.

Sunt autori chiar, cari admit că femeia poate fi condamnată la daune-interese ²⁾.

Nici una din soluțiunile acestea, nu mi se par justificate; căci, să nu se uite că dacă dupe principiile dreptului modern, contractul de căsătorie este un contract civil care dă naștere la obligațiuni reciproce între soți, nu e mai puțin adevărat că el e un contract *sui generis*, căruia nu se pot aplica regulile de drept comun ale contractelor sinalagmatice.

Or, a forța pe soț să reintegreze domiciliul conjugal, sau a-l condamna la daune-interese, este pur și simplu aplicarea regulilor stabilite

¹⁾ Vazeille, *Mariage*, T II, No. 291; Delvincourt T I, § 331; Demolombe, T IV, No. 105; Aubry et Rau, T V, § 471; Demante, T I, 297 bis III; Nîmes 10 Juin 1862. S. 63, 2, 161; D. 63, 2, 195. — *Contra*: Duranton, T II, No. 439. Marcade, Art. 214, No. 2, Laurent, T III, No. 91.

²⁾ Duranton, No. 439; Demolombe, T IV, No. 106. — Paris 2 Mars 1877; S. 77, 2, 243; D. 77, 2, 91. — Cas. 26 Juin 1878; S. 79, 1, 176; D. 79, 1, 80. — *Contra*: Laurent, T III, No. 92; Dutruc. *Sép. des biens* No. 317 et 318; Aubry et Rau, § 471, note 5.

pentru contractele ordinare, unde fiind vorba de obligațiuni de a da, de a face sau de a nu face, se înțelege ușor și execuțiunea forțată și daunele interese; pe când obligațiunea femeii de a locui la bărbatul său, nu se poate zice că e, nici o obligațiune de a da, care să fie susceptibilă de o execuțiune forțată, nici o obligațiune de a face care să se traducă în daune interese în caz de neexecutare, și mai puțin încă o obligațiune de a nu face.

Obligațiunea femeii de a locui în domiciliul bărbatului, este o obligațiune specială căsătoriei, subordonată autorității soțului ca șef al asociațiunei conjugale; autoritate care poate suferi o atingere prin neîndeplinirea acestei obligațiuni de către femeie, dar care nu dă alt drept soțului ofensat, de cât să nu își îndeplinească și el obligațiunea lui corelativă, să refuze alimente și protecție femeii, sau în caz când abandonul femeii nu se justifică cu nimic, să ceară desfacerea căsătoriei, dacă voiesce.

Nu credem însă, că soluțiunea va trebui să fie aceeași, când abandonul femeii e justificat de reaua purtare a soțului. În acest caz, bărbatul nu se mai poate plânge de o atingere a drepturilor și autorității lui de șef al asociațiunei, pentru că prin vina lui s'a creat o atare stare de lucruri.

A acorda încă bărbatului, dreptul să reclame de la soție reintegrarea domiciliului conjugal, ar fi pe de o parte a-i permite să se folosească de culpa sa, iar pe de alta a supune pe femeie la o umiliațiune incompatibilă cu natura căsătoriei, sau a o forța să ceară desfacerea căsătoriei ceea ce ar fi și imoral și nedrept. Imoral pentru că bărbatul ar trage foloase din reaua lui purtare; nedrept pentru că dupe cum spune cu drept cuvânt Înalta Curte, ar fi să supui pe femeie la o alternativă ne prevăzută de nici un text de lege. Ar fi, adăogăm noi, să pedepsești pe femeie pentru culpa bărbatului; căci ori-ce s'ar zice, în majoritatea cazurilor, divorțul este o pedeapsă, mai cu seamă pentru femeia săracă.

Mai mult. Abandonul femeii motivat pe reaua purtare a bărbatului, nu poate constitui pentru aceasta nici o insultă care să-l îndrituiască a cere desfacerea căsătoriei; căci afară de faptul că o atare situațiune este creată de însăși bărbat, și prin urmare cum zice Înalta Curte nu se poate plânge de fapta lui proprie; dar bărbatul fiind obligat să dea protecție, ajutor și întreținere femeii în domiciliul conjugal cu alte cuvinte să ofere femeii un domiciliu convenabil și susceptibil de viață comună; când lipsește de la această îndatorire legală, el însăși dispensează pe femeie de a-și îndeplini obligațiunea de a mai locui în domiciliul conjugal.

Noi am merge mai departe chiar, și am obliga pe bărbat să deservească femeii alimente chiar, în afară de domiciliul conjugal, și cu aceasta, răspundem la a doua chestiune pe care am pus-o de la început relativ la sancțiunea obligațiunei bărbatului de a primi și întreține pe femeie, dupe puterile sale ¹⁾.

Audiența de la 3 Martie 1899

Președenția D-lui N. MANDREA, Președinte

Hurley Matheus & Comp. din Cardiff cu Direcția Generală a Căilor Ferate Române

Transport. — Contract făcut cu armatoriul unui vas de către o persoană pentru și în numele altei persoane. — Dacă obligă pe destinatar. — (Art. 434 cod. comercial).

Transport. — Acțiune rezultând din închiriere de vase. — Prescripțiune. — Ce lege se aplică. — (Art. 954 cod. comercial).

Transport. — Efectele contractului de transport. — Ce lege se aplică. — (Art. 973 cod. civil).

1) *Contractul de transport încheiat cu armatoriul unui vas de către o persoană pentru și în numele altei persoane, pentru transportul unei mărfi la adresa acestei persoane, leagă și obligă pe această persoană, destinatară, față cu armatoriul, și o face să răspundă de toate obligațiunile rezultând din navlu.*

2) *În ceea ce privește prescripțiunea acțiunilor rezultând din contractul de închiriere al unui vas, se aplică legea domiciliului debitorului.*

3) *Când e vorba de efectele unui contract de transport maritim și de efectele și îndatoririle personale ce rezultă dintr'un conesement, teoreticește se admite în general că se aplică legile locului destinației.*

Decisiunea No. 61/99. — Respins recursul făcut de Hurley Matheus & Comp. din Cardiff contra decisiunei Curței de apel din Galați, secția I, No. 40/98 în proces cu Direcția C. F. Române.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut de d-l consilier Al. Degré;

Pe d-l avocat G. Dumitrescu în dezvoltarea motivelor de casare; și

Pe d-nii Avenianu și Alexiu în combateri;

Deliberând,

Asupra molivelor de casare invocate:

I. «Rea aplicare a art. 954 c. com. și violarea art. 434 c. com. Curtea de apel recunoaște, că contractul de închiriere a vaporului Gwalia fiind încheiat în Anglia, acțiunile derivând din acest contract trebuie să se prescrie în timpul prevăzut de legea locului unde s'a încheiat contractul, și cu toate acestea ea aplică legea locului execuțiunei contractului; afirmă însă că

¹⁾ *În acest sens.* Laurent, T III, No. 87. Montpellier 23 Dec. 1830. S. 31, 2, 331. Cas. rom. 1884, B. 84, p. 704. C. Focs. 1881. Dr. 84 din 81. Cas. 91, B. 91, p. 1237. C. Buc. S. II, H. No. ... din 96.

acest contract nu este opozabil Direcțiunei Căilor Ferate Române, ceea ce nu este exact, de oare-ce primitorul mărfii este l'ayant cause a încărcătorului și ca atare este legat de clauza care fixează timpul în care vasul trebuie să fie descărcat, cu atât mai vârtos că conesementul, titlul în baza căruia a primit marfa, conține clauza expresă că primitorul are a plăti navlul și toate cele-lalte condițiuni după contractul de navlu» ;

II. «Violarea art. 568 comb. cu art. 567 c. com.

«Curtea susține că nu există nici un raport juridic între destinatar și căraș și că acesta nu are acțiune contra destinatarului pentru pretențiunii isvorâte din contractul de transport, când sus citatul art. 567, stabilește tocmai dreptul destinatarului să ceară în baza poliței de încărcare marfa și dreptul căpitanului să ceară vânzarea unei părți din ea pentru plata navlului».

III. «Violarea art. 973 c. civ. căci Curtea declară opozabile nouă, convențiunea intervenită între Pyman Watson & Comp. și Direcția Căilor Ferate Române».

Având în vedere că prin decizia Curței de apel din Galați se constată că Direcția Căilor Ferate a contractat cu firma Pyman Watson din Cardiff a'î procura o cantitate de cărbuni predați la Galați sau Brăila ; că pentru executarea acestui contract, în cât privește încărcatul, transportul și descărcatul cărbunilor, Direcția Căilor Ferate încheie un alt contract cu casa Watson & Youell, care 's'î ia asupra'sî obligația de a răspunde pentru daunele ce ar rezulta prin întârziere la încărcare sau descărcare ; că spre executarea acestui contract Watson & Youell contractează la Cardiff cu armatorii Hurley Matheus & Comp., de a transporta o cantitate de cărbuni din Cardiff la Galați sau Brăila pentru Direcția Căilor Ferate stipulându-se modul de descărcare și suprostabile, ce ar avea a se plăti în cas de culpă ;

Având în vedere că armatorii transportând prin vaporul Gwalia o cantitate de cărbuni pentru Direcția Căilor Ferate, prin acțiunea intentată în Ianuarie 1896 contra Direcției Căilor Ferate ei cer a fi despăgubiți de daunele cauzate de Direcție, la descărcarea cărbunilor, întru cât vaporul sosind la 23 Noembrie 1893, conform avisului Direcției Căilor Ferate la Brăila, descărcarea nu a început de cât la 27 Noembrie și a ținut până la 3 Decembrie 1893, de vreme ce ziua ultimă de descărcare trebuia să fie la 29 Noembrie ; că în contra acestei acțiuni Direcțiunea Căilor Ferate, a opus că acțiunea e rău îndreptată, înteiș pentru că între ea și reclamantii nu există nici un contract, și prin urmare nu e nici un raport juridic, având să îndrepteze acțiunea, contra firmei Watson & Youell, cu care au contractat, apoi că acțiunea e prescrisă conform art. 954 c. com., că trib. Brăila respinge amândouă obiectele prin multiplele motive cuprinse în sentința pronunțată ;

Având în vedere că în urma apelurilor făcute, Curtea de apel din Galați asupra cesiunei dacă acțiunea intentată este sau nu prescrisă, prin decizia supusă recursului declară, că, acțiunea e rău îndreptată contra Direcției Căilor Ferate și că în orî-care cas ea e și prescrisă conform art. 954 c. com. că au înțeles ca

pentru diferendele în cât privește executarea contractului, precum și pentru prescripțiunea tutulor acțiunilor născute din cauza și cu ocazia executării aceluî contract să se supue legii engleze, dar Curtea înlătură aplicarea legii engleze, dupe care acțiunea se prescrie în 6 ani și opinează că legea română are a se aplica pentru următoarele motive : că contractul de nologii încheiat între Pyman și Watson și armatorii vasului Gwalia pentru transportarea cărbunilor la Galați sau Brăila, nu poate fi opus Direcției care n'a participat la formarea contractului nici n'a dat mandat, și orî-ce acțiune în contra destinatarului isvorâtă din contractul de transport ar fi inadmisibilă aceasta, și conform art. 434 c. com. relații juridice între destinatar și căraș, în speță între Direcția Căilor Ferate și armatorii, se stabilesc numai de la sosirea caricului și acceptării lui din partea destinatarului ; că dacă sub acest raport Direcția Generală are a răspunde de paguba cauzată din cauza întârzierii descărcării, însă acțiunea pentru reparare trebuie să fie intentată în termenul prevăzut de art. 954 c. com. tocmai fiind-că obligația destinatarului și-a luat naștere pe teritoriul român ; că dacă dupe principiile dreptului privat internațional pentru prescripția obligației s'ar aplica legea locului nașterii obligației și aceasta pentru motivul presupusei intenții a părților a se fi supus legii contractului și în tot ce privește efectele contractului, în speță din contractul dintre Direcție și firma Pyman și Watson rezultă că intenția părților a fost «*expres manifestată*» că contestațiile dintre părți în privința neexecutării contractului, să se judece dupe legile române, chiar dacă s'ar admite că contractul de transport încheiat de acea firmă cu armatorii vasului transportator ar putea fi opus Direcției Căilor Ferate, că în fine, e generalmente admis în dreptul internațional privat, că legea contractului nu se aplică când e vorba de diferende născute din cauza predării lucrului care s'ar judeca dupe legea locului unde predarea s'a efectuat ;

Considerând că în cât privește diferitele motive puse înainte de Curtea de apel, părerea Curței de apel că contractul încheiat între firmă și armatorii vasului transportator nu s'ar putea opune Direcției Căilor Ferate este neîntemeiată, fiind-că contractul de transport încheiat cu armatorii vasului Gwalia s'a încheiat de firma Watson & Youell, pentru și în numele Direcției Căilor Ferate că notificare a conesementului și a acceptării din partea Direcției Căilor Ferate este urmarea de nologii și leagă și obligă pe destinatar, pe Direcție, față cu armatorii și o face să răspundă de toate obligațiunile rezultând din navlu, ast-fel că tocmai conform art. 434 c. com. Direcția Căilor Ferate are a răspunde armatorilor, nu numai navlu pentru marfa primită, dar și pentru toate cheltuelile și pentru daunele accesorii rezultând din navlu, și care să reclame pentru întârziere la descărcarea caricului : că așa fiind cele-d'întei motive din decizia Curței de apel sunt neîntemeiate și ast-fel acțiunea din partea armatorilor contra Direcției Căilor Ferate este bine îndreptată, precum și tribunalul de Brăila bine a judecat ;

Considerând că este acum a se ști, dacă în cât privește acțiunea intentată de armatorii contra Direcției

este prescrisă și care lege are a se aplica, legea engleză sau legea română ;

Considerând că în cât privește prescripția acțiunii care lege ar avea a se aplica în materie de drept privat internațional se susțin diferite păreri ; dupe o părere are a se aplica legea locului unde se intență și exercită acțiunea, ca și când acțiunea ar fi numai un drept personal, dupe altă părere are a se aplica legea locului unde s'a născut obligația sau a locului împlinirii obligației, dupe cum locul nașterii sau al împlinirii obligației este determinat și aceasta pe temeiul presupusei voințe a părților ; dupe o părere solitară, ar avea a se aplica legea domiciliului creditorului, dupe o părere dominantă în jurisprudența franceză ar avea a se aplica legea domiciliului debitorului ;

Considerând că a aplica, în cât privește prescripția obligației, legea domiciliului creditorului, ar fi întemeiat când ar fi adevărat, că cine-va n'ar putea ași perde drepturile, de cât conform legilor domiciliului său ; că a aplica *lex fori* ar fi când prescripția, ar fi numai un mijloc procesual, pentru urmărirea unor pretenții și a cărei însemnătate și existență ar atârna numai de la procesul ce s'ar intenta de vreme ce prescripția atinge fondul dreptului și este un mijloc de drept civil material ; că admitând și aceasta, încă nu s'ar putea susține că ar trebui a ne referi la legea locului nașterii sau a împlinirii obligației, pentru că aceasta presupune că părțile ar avea intenția, a stipula un termen oare-care pentru prescripție, dar fundamentul acestei păreri e nejustificabil fiind-că încă de la început părțile ar fi avut în vedere violarea obligației, sau a contractului încheiat, ceea-ce e contrariu bunei credințe ce se presupune, și are a fi observată în toate relațiile obligatorii ;

Considerând că eliminând, toate aceste păreri, mai rămâne încă cea părere dupe care legea domiciliului debitorului, are să se aplice, că această părere se întemeiază pe scopul ce are prescripția drepturilor personale în general ; căci debitorul are să fie preservat de pretenții îndoelnice sau neîntemeiate, sau stinse, și prin aceasta într-o direcție oare-care să se asigure și pacea socială ; că de altmintrelea de această protecție a prescripției au să se bucure toți care se află în Stat și care ar fi obligați la ceva ;

Considerând pe lângă această că în deosebi când e vorba de efectele unui contract de transport maritim și de efectele și îndatoririle personale dintr'un conesment, teoreticește în general se admite că tot legile locului destinației, au a se aplica, naționalității corăbiei transportătoare ;

Considerând că aplicarea legii române în speță e justificată ; că dacă decizia Curței de apel din Galați pentru aplicarea legii române a art. 954 cod. com., pentru a declara acțiunea intentată contra Direcției Căilor Ferate prescrisă se întemeiază pe alte argumente teoretice ; această diferențiere teoretică nu poate fi un motiv de casare, când rezultatul final este aplicarea tot a legii române, în speță supusă judecării, că într-un cât decizia Curței de apel se menține în această privință, chiar dacă motivele ce mai învoacă Curtea de apel și pentru care rscurentul a formulat motivul al

II-lea e eronat, totuși o casare nu s'ar putea pronunța, nici pentru aceasta, nici pentru violarea art. 973 cod. civ. de oare-ce netemeinicia unor motive care singure n'au determinat soluția, nu pot avea de efect casarea unei decizii, care de altmintrelea se menține ; că așa fiind motivele de casare propuse urmează a fi respinse ; Pentru aceste motive, Curtea, respinge etc.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, SECȚIA III

Audiența de la 9 Septembrie 1899

Președenția D-lui SC. POPESCU, Consilier

Sentința civilă No. 159

Laios Albu cu Rosalia Kerestes

Căsătorie. — Străini. — Căsătorie săvârșită de străin în România numai înaintea preotului. — Lipsa căsătoriei civile. — Anulare. — (Art. 22 din constituțiune ; art. 166 din codul penal).

Ofiteri de stare civilă. — Dacă în România pe lângă funcționarii naționali mai sunt și alți ofiteri de stare civilă. — Agenți diplomatici. — Agenți consulari. — Dacă agenții consulari Austro-Ungari sunt ofiteri de stare civilă și pentru supușii austriaci sau numai pentru supușii unguri.

1) *Legiuitorul român introducând în anul 1865 de o dată căsătoria civilă obligatorie, fără a mai recurge la un regim de tranzițiune în care căsătoria civilă să fie numai facultativă și coordonată celei religioase, urmează că dar căsătoria între doi străini, săvârșită în România numai înaintea preotului religiunii părților, fără să fie precedată de căsătoria civilă, nu este valabilă și nu poate conferi contractanților, dupe legile române, caracterul de soți legitimi, întru cât pentru căsătoriile contractate în țară străină, contractanții trebuie să se conformeze, în ce privește formele matrimoniale esteri-oare, dispozițiunilor așezate întru aceasta de legislațiunea statului respectiv.*

2) *În România, ofiteri ai stărei civile competenți sunt nu numai funcționarii naționali numiți specialmente pentru aceasta, dar și acei demnitari străini cari dețin, dupe legea lor națională, o asemenea competență și cari sunt autorizați ași exercita funcțiunile pe teritoriul român, precum agenții diplomatici prin primirea scrisorilor de acreditare de către Suveranul României, și ofiterii consulari prin acordarea exequaturului.*

3) *Ofiterii consulari austro-ungari din România posedă competența de stare civilă, însă numai pentru supușii unguri nu și pentru cei austriaci.*

Admiterea apelul făcut de Laios Albu în contra sentinței tribunalului Ilfov, secția III cu No. 276/99.

S'au ascultat : d-l avocat I. Dumitrescu în susținerea apelului, precum și d-l avocat E. Ioachimovici, în combateri ;

Curtea,

Având în vedere că Laios Albu, de naționalitate ungară, se cununase la 5 August 1888 cu Rosalia Kerestes, tot de naționalitate ungară, intimata de azi, în București, înaintea preotului catolic la biserica Sf. Maria (Bărăția), fără să se fi săvârșit mai întâi celebrarea căsătoriei înaintea unui ofiter al stărei civile din România, că Laios Albu ceruse înaintea tribunalului de Ilfov anularea acestei căsătorii, și că Tribunalul, prin sentința menționată, respinsese acțiunea lui ;

Având în vedere că înăuntrul comunității moderne

a statelor civilisate, orî-cine poate contracta căsătoria nu numai în țara sa, dar și în străinătate, sub condițiunea numai ca să se conformeze, în ce privește formele matrimoniale esteriore, dispozițiilor așezate întru aceasta de legislațiunea statului respectiv (întrasti urbem, ambula secundum ritum ejus), aceasta independent de capacitatea personală, acest ordin de idei neavînd a face cu regulile celebrării căsătoriei, carî regulî de forme sunt prin eselență de statut real, axioma *«locus regit actum»* dominînd aci în mod suveran, și miclele esecțiuni particulare preținse de unele legiuri neinfluențînd principiul și neîntrînd în cadrul cauzei de față;

Avînd în vedere că, în speță, în România, pe cînd înainte căsătoria era un act pur religios, legiuitorul a introdus la 1865 de odată căsătoria civilă obligatorie, fără a mai recurge la un regim de tranzițiune în care căsătoria civilă să fie numai facultativă și coordonată celei religioase, sistem care s'a admis în mai multe alte țări;

Avînd în vedere că legiuitorul nostru, spre a accentua într'un mod încă mai energic intenția sa de a face din căsătoria civilă prealabilă o condiție sine qua non a existenței și validității matrimoniului, a înscris acest principiu în Constituție sub art. 22, și a edictat prin art. 166 codul penal, o pedeapsă corecțională pentru reprezentantul orî-cărui cult, care ar celebra o cununie religioasă fără ca mai întîi să fi avut loc căsătoria civilă înaintea ofițerului stărei civile, dispoziție care, după natura ei, se aplică și la preoții străini, legile penale nefiind primitoare de esecțiuni (vezi decisia Curței de Casație, secția II, No. 568 din 13 Septembrie 1895 ¹⁾);

Avînd în vedere că ofițeri ai stărei civile competenți în România sunt nu numai funcționarii numiți specialmente pentru aceasta, dar și acei demnitari străini, carî dețin, dupe legea lor națională, o asemenea competență și carî sunt autorizați ași esercita funcțiunile pe teritoriul român, precum agenții diplomatice prin primirea scrisorilor de acreditare de către Suveranul României, și ofițerii consulari prin acordarea exequaturului;

Avînd în vedere că, în speță, ofițerii consulari austro-ungari din România posedă competența de stare civilă, însă numai pentru supușii unguri, nu și pentru acei austriaci, aceasta în virtutea legii ungare pentru stare civilă din 9 Decembrie 1894, a decretului Ministerului ungar al internelor pentru regulamentarea serviciului stărei civile la legațiile și consulatele austro-ungare din străinătate, din 28 Septembrie 1895, No. 3163 și a circulărei Ministerului ungar de externe din 7 Decembrie 1897, No. 54163, prin care se atribue corpului austro-ungar din România competența de ofițeri ai stărei civile pentru supușii ungari;

¹⁾ Prin această decisiune, Inalta Curte stabilește că: «Preoții de orî-ce cult, fie că ar fi cetățeni români, fie că n'ar fi, cată a fi pedepsiți conform art. 166 c. pen., cînd au consacrat pe teritoriul român o cununie înaintea îndeplinirii actelor și formelor cerute de legea civilă și cu toate că căsătorii erau cetățeni români sau supuși unei protecțiuni străine».

Avînd în vedere că însoțirea lui Laios cu intimata, datînd de la 1888, adică dintr'o epocă cînd consuli austro-ungari nu erau de loc ofițeri ai stărei civile, căsătoria civilă prealabilă invocată de intimata nu poate să fi avut loc înaintea unui agent consular, și în adevăr, actul ce'l presintă Rosalia Kerestes în acest sens, nu este de cît o declarațiune consulară că nu există contra căsătoriei proiectată nici o împedicare de ordine politică sau administrativă; iar în ce privește ofițerii stărei civile române, rezultă din certificatul No. 13624 din 13 Noembrie 1898, prezentat de reclamant, că pe anul 1888 nu s'a găsit înscrisă în registre căsătoria părților de față;

Avînd în vedere că ast-fel este constatat că uniunea de față s'a celebrat numai înaintea parohului catolic din București, fără să fiă precedată de căsătoria civilă; că dar aceasta din urmă singură nefiind suficientă dupe legile române spre a conferi contractanților caracterul de soți, cererea reclamantului este admisibilă, urmînd a se declara ca nevalabilă căsătoria lui cu intimata;

Pentru aceste motive, admite apelul, etc.

(ss) Sc. Popescu, G. Flaislen, Em. Anastasiu.

CURTEA DE APEL DIN IAȘI, SECȚIA II

Audiența de la 11 Octombrie 1899

Președenția D-lui I. I. VRANCEANU, Președinte

Deciziunea civilă No. 143

N. Sadagurski cu Epitropia Spitalului Izraelit din Iași

Persoană juridică. — Dacă în Moldova, sub vechile legiuri se cerea, pentru crearea și existența persoanelor morale, o autorizare și o recunoaștere a puterii suverane a statului. — Dacă spitalul izraelit din Iași este o persoană juridică.

Sub legiuirea Calimach, ca și sub codul civil actual, numai singură puterea suverană a statului poate da ființă așa ziselor persoane morale, în accepițiunea primită de jurisprudență și teorie, și dar, fără această formală incorporare, orî-ce alte acte și fapte din carî s'ar deduce confirmări sau recunoașteri tacite de drepturi vre-unei asociațiuni, nu pot conferi chiar însușirea de persoană morală.

Afară de aceasta, chiar dacă s'ar admite că dupe legiuirea Calimach, persoane morale s'ar fi putut constitui în fapt și fără autorizarea puterii suverane, încă aceasta ar trebui admisă numai pentru obșteimele de pămîntenî cu dreptul de cetățean, iar nu pentru străini ale căror drepturi erau destul de mărginite, precum știut este că evreii nu aveau drepturi de proprietate de cît pentru case în orașe, și este cu neputință a se pretinde că dacă individual ei nu aveau de cît drepturi restrinse, aveau totuși totalitate de drepturi îndată ce se alcătuiă în asociație și formați persoane morale, ceia ce ar fi absurd.

Ast-fel, spitalul izraelit din Iași nefiind o persoană juridică de oare-ce n'a putut dovedi existența ei ca atare, nu are cădere să primească vre-un legat, și prin urmare a'l reclama.

S'au ascultat: d-l avocat Voişel, din partea apelan-
tului N. Sadagurski, precum şi d-l avocat Sterea, din
partea Epitropiei Spitalului izraelit din Iaşi, intimată.
Curtea,

Având în vedere apelul introdus de Naftulea Sada-
gurski contra hotărârei Tribunalului Iaşi, secţia I, No.
71 din 2 Martie a. c., prin care este condamnat a plăti
Epitropiei Spitalului izraelit din Iaşi suma de 2000 lei,
legată acestui Spital de def. său frate Haim Sadagurski;

Văzând pentru rezolvirea acestui litigiū, că totul se
reduce la chestiunea de a se şti dacă spitalul izraelit
din Iaşi, beneficiarul legatului de 2000 lei ce i s'a făcut
de către Haim Sadagurski este persoană morală şi
ast-fel ar avea dreptul ca atare de a reclama şi primi
acest legat;

Văzând că se pretinde, că dupe legiuirile vechi, când
acel spital a fost înfiinţat de către comunitatea ebraică,
făcând mai întâi o singură persoană cu această comu-
nitate şi apoi despărţindu-se în două deosebite persoane,
şi una şi alta au existat ca persoane morale în înţelesul
juridic a cuvântului, prin simplul fapt a înfiinţării lor
concrete, a asociaţiei indivizilor pentru anume scopuri
permise de lege ca tovarăşii ertate, şi fără să fie nevoie
de vre-o altă condiţiune de întocmire saū de o anume
incorporare din partea autorităţii suverane;

Considerând că, afară de aceasta se susţine că, prin
actele din 30 Aprilie 1840, din 20 Iulie 1850, din 11
Iulie 1851, din 2 August 1859, prin actul din 1861
acordându-se subvenţie comunităţii evreeşti, confir-
mându-se Epitropii aleşi de naţia evreiască, dispu-
nându-se contopirea spitalului Comunităţii izraelite cu
Epitropia Sf. Spiridon, spitalul evreesc a fost tot-d'a-
una considerat ca o persoană juridică;

Considerând că din cercetarea textelor codului Cali-
mach în care se vorbeşte despre mai toate categoriile
de corporaţii şi obştim, (vezi art. 33, 15, 38, 39, 40,
41, 379, 473, 962, 917 şi c. l.) reese că prin aceste texte
sunt statornicite reguli relative la raporturile şi inte-
resele acestor diferite fiinţe colective—presupunându-le
ca existente — însă, nu se găseşte nici o dispoziţiune
dupe care să se definească şi să arate cum se întoc-
meşte, şi nu e cu putinţă a se deduce, în lipsa unei
asemenea dispoziţiuni că persoanele morale s'au putut
forma în acele vremuri numai prin simplul fapt al
asociaţiunei;

Considerând că din potrivă, în asemenea împrejurări
este a se admite că şi sub imperiul acelor legiurii, ca
şi sub imperiul legiuirilor moderne, a fost în vigoare,
şi s'a aplicat tot principiul dupe care singură puterea
suverană a statului poate da fiinţă aşa ziselor persoane
morale, în accepţiunea primită de jurisprudenţă şi
teorie;

Că, fără de această formulă incorporare orî-ce alte
acte şi fapte din care s'ar deduce confirmări saū re-
cunoaşteri tacite de drepturi vre-unei asociaţiuni, nu
pōt conferi chiar însuşirea de persoană morală;

Că pe lângă acestea, chiar dacă s'ar admite că dupe
legiuirea Calimach persoane morale s'ar fi putut cons-
titui în fapt şi fără autorizarea puterii suverane, încă
aceasta ar trebui admisă numai pentru obştinele de
pămētenii cu dreptul de cetăţean, iar nu pentru stră-

ini a căror drepturi erau destul de mărginite, precum
ştiut este că evreii nu aveau drepturi de proprietate
de cât de la case de oraşe şi este cu neputinţă a se
pretinde că dacă individual ei nu aveau de cât drep-
turi restrînse, aveau totuşi totalitate de drepturi, în-
dată ce se alcătuiau în asociaţie şi formau persoane
morale, ceia-ce ar fi absurd;

Şi ast-fel fiind, spitalul izraelit din Iaşi nedovedind
existenţa sa ca persoană morală, dupe înţelesul celor
de mai sus, nu are cădere să primească legatul pre-
tins şi nici nu'l poate reclama;

Pentru aceste motive redactate de d-l consilier N.
Volenti;

În virtutea legii, primeşte apelul, etc.

(ss) M. Grigoriu, N. Volenti, D. Porfiriu

Grefier (s) A. Gusti.

Osebită părere

Asupra cestiunei de a se şti dacă spitalul izraelit din
Iaşi este orî nu persoană morală, putend avea adică
exerciţiul drepturilor patrimoniale întocmai ca şi per-
soanele fizice, diferim de opinia majorităţii din urmă-
toarele consideraţiuni;

1) Sub imperiul cod. Cal. ne avend anume text, care
se indice condiţiile şi modul de înfiinţare a persona-
lităţilor juridice: obştimi, corporaţii, biserici, spitale
etc. şi dat fiind că statul se întemeiază pe o multipli-
citate şi varietate nesfârşită de interese, reclamand
ast-fel din parte'i o deosebită sollicitudine, nu e de ad-
mis că legiuitorul să fi reglementat numai fiinţarea
persoanelor morale deja existente, şi să fi suprimat pe
viitor posibilitatea de înfiinţare a unor asemenea per-
sonalităţi juridice, de oare-ce în aşa cas legea ar lipsi
de la cea dintâi a sa datorie, aceia adică de a dis-
pune tocmai pentru viitor, dacă decî nu se poate spune
că regulile statornicite în cod. Cal. ar fi referitoare
numai la persoanele morale *deja* existente (art. 38, 39,
40 şi 41) evident ni se impune interpretarea contrară,
cum că adică legiuirea Calimach, deosebind tovarăşiile
ertate de acele *ne ertate*, a înţeles să acorde celor din-
tâi, aceleaşi drepturi politiceşti ca şi persoanele fizice;
cu reserva, subînţeleasă de la sine, că tovarăşiile ertate,
să nu urmărească numai satisfacerea intereselor
individuale a tovarăşilor, în care cas tovarăşia măcar
că ertată poate n'ar constitui o persoană morală (art.
1563 cod. Cal.) ci să urmărească înainte de toate un
scop general şi public în sensul indicaţiunilor (art. 379
cod. Cal.) în care caz statul însuşi fiind interesat, nu
mai rămēne nici o îndoială, că existenţa de fapt ca p.
c. acea a spitalului izraelit din Iaşi, în decurgere de
aproape un secol, nici ar mai avea nevoie de o anume
lege pentru a fi considerată ca o persoană morală, din
punct de vedere patrimonial;

II) Admiţând chiar pentru un moment că *înfiinţarea*
persoanelor juridice, ca şi *fiinţarea* lor, ar depinde numai
şi numai de anumite legi, aceasta ca omagiū adus suve-
ranităţii statului; încă şi în acest caz, spitalul izraelit
din Iaşi, credem că poate invoca cu succes, condiţia
sa de persoană morală, ca fiindu'i recunoscută această
însuşire prin o serie de fapte, dovedind toate, solici-
tudinea statului, cu privire la funcţionarea şi prosperi-
tatea acestei instituţiuni de bine facere;

a) Hrisovul domnesc din Aprilie 1840, face ovajenie
spitalului izraelit, suma de 350 galbeni pe fie-care an,
pentru un period de 7 anî, atât în folosul spitalului
cum şi pentru alte îmbunătăţiri atingătoare de folosul
naţiei izraelite;

b) Sfatul administrativ al Moldovei în Iulie 1851,
încuviinţează epitropiei izraelite să'si facă pecete, a-
vând în mijloc marca ţerei;

c) Acelaş sfat administrativ, în Iulie 1859, încuviinţează, propunerea comitetului sanitar a Moldovei, pentru ca spitalul izraelit să treacă la Epitropia Sf. Spiridon, cu aceia că, pe lângă Epitropul său Directorul ce va răndui Epitropia centrală, să fie şi un evreu, din partea comunităţii izraelite, împreună cârmuitor acestui institut ;

d) Decretul Domnitorului Alexandru Ioan I din 1861, separând spitalul izraelit de comunitatea evree, numind atât pe Epitropi cât şi pe Directorul Spitalului, cu îndatorire de a corespunde şi a se conforma în totul cu comitetul sanitar din Moldova ;

e) Minist. de Interne în Ianuarie 1863, face cunoscut Epitropiei Spitalului izraelit, că depeşile urgente ale acestui Onor. Epitropii au a fi expediate în comptul statului, conform regulilor privitoare la *correspondenţa oficială*, etc. etc. ;

III) Argumentul că de s'ar recunoaşte spitalului izraelit, calitatea de persoană morală ar fi de temut că vom fi nevoiţi a'i recunoaşte drepturi, pe care individual un străin nu le are, în stadiul de azi al legiurilor noastre, cu privire la proprietatea imobiliară rurală, un asemenea argument şi o asemenea temere, nu le credem cătuşi de puţin întemeiate, prin ficţiune şi numai sub raportul patrimonial, o persoană morală fiind asimilată cu o persoană fizică, evident că numai în condiţiile în care un străin p. c. ar putea dobândi proprietatea imobiliară rurală, numai în aceleaşi condiţii ar putea şi persoana morală să cumpere sau să dobândească cu orî-ce alt titlu imobile rurale, părere contrară în adevăr ducând la absurd. Pentru aceste consideraţiuni conform şi cu jurisprudenţa Inaltei Curţi de casaţiune, secţia I din 15 Martie 1895, suntem de părere că sentinţa Trib. de Iaşi No. 71 din 2 Martie 1899, să fie confirmată, pentru ca ast-fel spitalul izraelit să poată obţine legatul lui Haim Sadagurski, aşa precum a fost încuviinţat şi de guvernul ţerei în 21 Aprilie 1898 (v. Decretul Regal No. 1546 din 30 Aprilie 1898).

(ss) I. I. Vrânceanu, G. Roiu.

Notă : Soluţiunea dată de majoritatea Curţii de apel din Iaşi, secţia II, prin aceasta decisiune, este contrarie cu jurisprudenţa Curţii de casaţiune.

În adevăr, Curtea de casaţie, atât secţiunea I, prin decisiunea sa cu No. 145 din 15 Martie 1895 (vezi buletinul pe acel an, pag. 302), cât şi în secţiuni-unite, prin decisiunea cu No. 20, din 4 Decembre 1897, (vezi buletinul pe acel an, pag. 1423), în afacerea Gr. M. Bonachi cu comunitatea elină din Galaţi, recunoaşte că în Moldova, înainte de punerea în aplicare a codului Calimach, cum şi sub legiuirea Calimach, erau şi existau persoane morale şi juridice, precum bisericile, mănăstirile, fundaţiunile de tot felul publice sau private, corporaţiuni înfiinţate prin voinţă individuală, fără ca pentru crearea lor şi pentru recunoaşterea personalităţii lor să fie trebuinţă de vre-un act al puterii publice a Statului, ci numai singură voinţă a individului său a indivizilor determină crearea persoanei juridice.

Nu mai pentru corporaţiile neertate, spune Curtea de casaţie, se cerea permisiunea Statului de a exista, şi aceasta fiind-că erau oprite de legi sau contrarii siguranţei generale sau bunelor moravuri.

Ast-fel, conchide Curtea de casaţie, o comunitate, fie chiar străină, cu scopuri religioase şi culturale, cum este comunitatea elină din Galaţi, este o persoană juridică în sensul codului Calimach, chiar dacă pentru crearea ei n'a intervenit verî-un act de autorizare din partea puterii publice.

INFORMAȚIUNI

În săptămâna aceasta, era să înregistrăm una din cele mai mari nenorociri ce s'ar fi putut întâmpla. La Palatul de Justiţie au luat foc oarecare efecte vechi aflate într'unul din compartimentele subsolului. Primejdia era cu atât mai mare, cu cât alături de locul unde începuse focul, era un butoi cu benzină şi altul cu ulei mineral. Dacă focul n'a luat proporţiuni mai mari şi dacă astă-zi n'avem a înregistra un dezastru complet, este, după cât se zice, graţie vigilenţei gardianului Zaharia Dobrota care cel d'intîi a dat alarma şi a luat măsuri de localizarea focului până la sosirea pompierilor anunţaţi deja de dînsul.

BIBLIOGRAFII

Primum o broşură, datorită penei d-lui Krupenschi, Procuror la Curtea de Apel din Galaţi, intitulată : *Resumat de Modificările şi adăogirile de introdus în Procedura civilă*.

În 39 de pagini autorul broşurei arată la fle-care articol ce este inutil şi vătămător interesului justiţiabililor ca şi unei bune administraţiuni a justiţiei şi cu ce anume dispoziţii se poate înlocui pentru a obveni acestor neajunsuri. Acolo unde azi există controverse, autorul propune soluţiunea care să taie acele controverse împacînd toate interesele.

Un punct ce pare a preocupa mai mult pe autor, este lungimea termenelor excesiv de mare astă-zi, şi propune pe lângă alte multe multiple şi utile modificări, scurttimea termenelor.

N'avem de cât să lăudăm pe autor pentru scrierea sa şi să recomandăm această broşură tuturilor celor cari se interesează de reforma procedurii noastre civile.

A apărut :

No. 7 din GAZETA JURIDICĂ

Cu următorul sumar :

Problema formelor sociale, (urmare) de Dem. Drăghicescu-Măciuceanu. — *Asupra şcoalei istorice la noi*, de M. V. Mavrodin. — *Opiniunea publică*, de C. Xenii. — *Note*. — *Bibliografii*.

A se vedea în supliment publicată mişcarea în magistratură.